

PEDRO PÁRAMO

JUAN RULFO

(Acapulco, 1917 - Ciutat de Mèxic, 1986) fou un escriptor i guionista mexicà, màxim exponent del realisme màgic i autor cabdal de la literatura castellana. Després de treballar en diversos oficis passà a formar part de l'Institut Nacional Indigenista als anys 50, moment en què començà a publicar els seus escrits en diferents revistes del país i a col·laborar en la creació de guions per a la televisió. Les dues úniques obres publicades en vida són *El llano en llamas* (1953), recopilació de contes i *Pedro Páramo* (1955), novel·la. El 1980 es va publicar *El gallo de oro*, una novel·la pòstuma de la qual s'havien fet dues pel·lícules prèviament. Un altre vessant del seu llegat artístic són les fotografies, que es van donar a conèixer de manera àmplia el 1980, gràcies a una exposició al Palacio de Bellas Artes de Ciutat de Mèxic.

FITXA BIBLIOGRÀFICA

Edició original, 1955. Edició ampliada (16a edició), 2002.
Edició crítica del 2005 a càrrec de Juan Carlos González Boixo
Ediciones Cátedra, 2005, Madrid.
254 pàgines.

RESUM OBRA

L'argument se situa a l'època de la Guerra Cristera i narra dues històries: la d'un home anomenat Juan Preciado, que arriba al poble de Comala a la recerca del seu pare, Pedro Páramo, i la història d'aquest, un cacic que es va corrompre pel poder que li va generar la Revolució. Pedro Páramo s'enquadra dins del gènere de la novel·la revolucionària i empra el realisme màgic. És catalogada com una de les obres precursors del boom llatinoamericà. Inicialment la novel·la va ser creditora de crítiques negatives, però amb el temps es va destacar tant la seva nova estructura com la seva narrativa inusual per a l'època.

COMENTARIS

Considerat un dels referents del realisme màgic en la literatura. Jorge Luis Borges va opinar: "es una de las mejores novelas de las literaturas de lengua hispánica, y aun de toda la literatura". Gabriel García Márquez també l'admirava: "Nunca, desde (...) que leí la *Metamorfosis* de Kafka (...) había sufrido una conmoción semejante." Susan Sontag va manifestar: "No es sólo una de las obras maestras de la literatura mundial del siglo XX, sino uno de los libros más influyentes de este mismo siglo." El realisme màgic introdueix elements sobrenaturals i fantàstics enmig de narracions realistes sense palesar el canvi de registre, quedant incorporats a la quotidianitat. Hi ha una gran presència d'imatges líriques, del recurs de la sinestèsia i descripcions subjectives de la realitat, que ajuden a desdibuixar les fronteres entre l'existent i la fantasia, on determinats elements només són versemblants pel punt de vista adoptat pel narrador o per l'atmosfera de somni general.

CITES

(...) «Cada suspiro es como un sorbo de vida del que uno se deshace».

«Ya déjate de miedo. Nadie te puede dar ya miedo. Haz por pensar en cosas agradables porque vamos a estar mucho tiempo enterrados».

«Trago saliva espumosa; masticó terrones plagados de gusanos que se me anudan en la garganta y raspan la pared del paladar... Mi boca se hunde, retorciéndose en muecas, perforada por los dientes que la taladran y devoran. La nariz se reblandece. La gelatina de los ojos se derrite. Los cabellos arden en una sola llamarada...»

NOTES